

ΑΝΑΦΟΡΑ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟΤΡΑΓΙΚΗ

Πρὸς τὸν ὑπερεκλαμπρότατον φανταστικοτραγικὸν Ἀρχαῖον τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων τῶν τε ἐν Ἀθήναις καὶ Κερκύρᾳ ἅμα τε καὶ ἐξοχικῶν ἐπαύλειων τῶν ἐν Πεταλείοις νήσοις καὶ τῶν ἡμιτελῶν ἀνακτόρων τῶν ἐν τῇ Πελοποννησιακῇ Τριπόλει καὶ τῶν μελλόντων ἀνεγερθῆναι Διαδοχικῶν ἀνακτόρων οὐ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν πέραν τῶν Χαφτείων καὶ τουρτεῦθεν τῶν Πατησίων, ὧσπερ καὶ τῶν ἐν τῇ Πειραικῇ χερσονήσῳ θερινῶν ἀνακτόρων κτλ. ἐξοχώτατον κύριον κύριον Σαχίνην, ναύαρχον ξηρᾶς μὲν νῦν, θαλάσσης δὲ πρόην, γενναϊότατον καὶ πολυέμπειρον ἄνδρα, ἱππότην Μεγαλόσταυρον καὶ ἄλλων ξένων παρασήμων ἀγνώστων μοι ἐπὶ τοῦ παρόντος κάτοχον καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἐρταῦθα I. A. X. καὶ ἰδιαίτερον ἀπόρρητον.

Σεπτὲ ἄνερ ἀνερῶτατε πάντων !

Δεῖ δὲ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα ἀδικούμενον στέντωρος φωνῇ τὰ δίκαια αὐτοῦ ἀνακρᾶσαι. Καὶ ἐν πρώτοις. Ὡς βεβαίως καὶ ὑμεῖς θὰ ἐμάθατε ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν μέλλει δοθῆναι παραστάσεις δύο ἐν τοῖς ἀνακτόροις, καὶ δὴ κωμωδιῶν ἀπασῶν.

Δρῶντα πρόσωπα τυγχάνουσι τούτων Δ. Κορομηλᾶς τε, Βυζιηνὸς τις καὶ ἄλλοι τινες κρυπτόμενοι τό γε νῦν ἐξ αἰδούς, ἔργα δὲ διδαχθησόμενα εἰσι αὐτὰ ταῦτα τῶν κυρίων τούτων ἔργα, τῆς ἐμῆς «Μάρτυρος Αἰκατερίνης» καὶ τοῦ ζηλοτύπου συζύγου αὐτῆς, δράματος πρωτοτύπου, φανταστικοτραγικοῦ, λίαν διδακτικοῦ, εἰς πράξεις πέντε ὑπὸ Ἀνδρέου Σ. Δὲ Κάστρου κόμητος Κερκυραίου, οὐ οὐδεμίᾳ παραστάσει ἢ ἀνατύπωσιν ἐπιτρέπεται ἄνευ ἀδείας τοῦ συγγραφέως, ἐπιτρέπεται δὲ μόνον ἢ παραστάσει αὐτοῦ χάριν ἐθνωφελοῦς σκοποῦ καὶ ἀφιερωμένου «Ὁλγᾶ τῇ σεπτῇ Μ. Βασιλίσσῃ τῆς Ἑλλάδος μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ» οὐδόλως ληφθείσης ὑπ' ὅσιν ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει τῶν παραστάσεων.

Ἐν δευτέροις, κ. Ἀρχίαυλε, ἐπὶ τῆς διδαχθησομένης κωμωδίας τοῦ κ. Κορομηλᾶ ἔχω φέρειν πλείστας διαμαρτυρήσεις. Καὶ γὰρ τὸ ἔργον αὐθημερόν ἐποιήθη ὥσει νὰ ᾔτο μακκρόνιον, πρὸς διασκελισμὸν τῆς ἐμῆς Μάρτυρος Αἰκατερίνης καὶ τοῦ ζηλοτύπου συζύγου τῆς, οὔσης ἔργον βαθυτάτων μελετῶν φανταστικοτραγικῶν καὶ λίαν διδακτικῶν, ὡς δύνασθε ἄκρῃ δακτύλῳ ἀψασθαι αὐτῆς ἐκ τῶν δὲ τῶν ἀποσπασμάτων: «Ἰωάννης. Ἰδοὺ τὰ ἐπιπλά πωλοῦνται ὅλα μὲ τὴν κούτουράδα. Βενιαμίν. Πόσῃ νὰ σοῦ δώσω. Ἰωάν. 1500 φλωριά. Βεν. Σοῦ δίνω μόνον 500. Ἰωάν. Μωρὲ γιάσου, φαίνεται σήμερα νὰ καθάρισες κρεμύδια καὶ δὲν βλέπεις. Βεν. Νὰ σοῦ δώσω 800. Ἰωάν. Βρὲ Βενιαμίν, μὲ παραφούρχισες, δὲν τὰ πωλῶ. Βεν. Νὰ σοῦ δώσω 900 ; Ἰωάν. Μωρὲ Βενιαμίν μ' ἐπνίξεις, θὰ σκάσω σὰν τουλοῦμι. Βεν. Ἐγὼ δὲν ἐπνίξα γάτα, ὄχι ἄνθρωπο, κτλ.

Σὰς ἐρωτῶ ἤδη, κ. Ἀρχίαυλε, τοιαύτας φανταστικοτραγικὰς ἰδέας δύναται ποτὲ ὁ κ. Κορομηλᾶς νὰ συλ-

λάβῃ ἢ καὶ νὰ ἐννοήσῃ ; Ἐπειτα τί εἰς Κορομηλᾶς ἀπλοῦς, ἐνώπιον ἐνὸς κόμητος ;

Ἐν τρίτοις. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀπαγγελίας τίς οὗτος ὁ Βυζιηνὸς ὁ διεκδικῶν πρωτεῖα ἐπαγγελικά ; Ἐνας μηχανουργὸς στίχων ξιφίλ φιφίλ μπαλέρ, ἔλ μπαλέρ, μπαλέρ. Εἰς καρταγιόζ μπερντές, ὅστις θελήσας νὰ μ' ἀπομιμηθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Βασιλείου Μελᾶ, ἀντὶ ἀπαγγελίας ἀπεμιμήθη τὰς φωνὰς τῶν ζώων, τοῦ γαϊδάρου, τοῦ πετεινοῦ, τοῦ χοίρου, τῆς γάτας καὶ ἄλλων τετραπόδων καὶ ἄκουες ἐκεῖ, γκάαρ, γαῦ γου, νιάου νιάου, κουκουρούκου κλ. Ἐνῶ ἐγὼ μόνον τὰς ἀνθρωπίνους φωνὰς ἀπομιμοῦμαι ἀμιμήτους, καὶ δύναμαι καὶ τὸν γέρω νὰ κάμω καὶ τῆς γρηᾶς τὸ πρόσωπον νὰ παίζω καὶ τῆς νέας καὶ τοῦ νέου καὶ τοῦ φαφούτη καὶ τοῦ παιδιοῦ ἀκόμη. Οὕτως ἐν τῷ προσώπῳ μου δύνασθε νὰ ἔχετε ὅλα τὰ πρόσωπα, ἀρσενικά τε καὶ θηλυκά.

Φέρων λοιπὸν, κ. Ἀρχίαυλε, ὅλα ταῦτα πρὸ ὀφθαλμῶν σας, ἐξαίτουμαι ἐν τῇ δοθησομένῃ ἐν τοῖς ἀνακτόροις παραστάσει νὰ προτιμηθῇ ἡ Μάρτυς Αἰκατερίνη μου μετὰ τοῦ ζηλοτύπου συζύγου τῆς ἢ καὶ ἄνευ αὐτοῦ, ἂν θέλετε νὰ τοὺς κάματε διαζύγιον, ν' ἀποδιωχθῇ ὁ ζωόφωνος Βυζιηνὸς καὶ ἀντ' αὐτοῦ κληθῶ ἐγὼ καὶ ἀναλάβω ἐν τῷ προσώπῳ μου νὰ παίζω ὅλα τὰ πρόσωπα, ἄλλως διαμαρτύρομαι καὶ σὰς καθιστῶ ὑπεύθυνον διὰ τὰς συνεπείας.

Ταπεινόςτατος θεράπων

Ἀνδρέας δὲ Κάστρος, κόμης

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥΣ.

I

Ἐνοήσατε τὸν λόγον, δι' ὃν ἡ πατρίς καθ' ἑκάστην ἐπαισθητῶς ὀλισθαίνει ἐγγιζούσα σήμερον εἰς τοῦ κρημνοῦ τὰ χεῖλη ; Γνωρίζετε τοὺς πρωτουργοὺς ἐργάτας τοῦ κακοῦ τούτου ; Εἶθε σεῖς, οἱ ἀντιπρόσωποι, οἱ γενόμενοι ἐκ καλῆς πίστεως ἀπὸ ἐτῶν θύματα—σεῖς, οἱ πίπτοντες ἐκ πλάνης ἑκτοτε διαρκῶς εἰς παγίδα, ἣν ἔχει στήσει ὠρισμένος κύκλος ἀνθρώπων, καταλαμβανόντων ἐκ περιτροπῆς τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐχόντων ὡς θεμελιώδη ἀρχὴν ἐν αὐτῇ μὲν τὸ διορίζω, παῶ, μεταθέτω, σπαταλῶ καὶ φαντασίω, ἐκτὸς δ' αὐτῆς τοὺς στεναγμοὺς, τὰς διαμαρτυρήσεις διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου, τὸν μὴ μοῦ ἄπζου πατριωτισμὸν, πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς καταλήψεως τῆς ἐξουσίας.

Ναί ! καὶ ἰδοὺ τὸ κύριον αἷτιον τῆς ἐθνικῆς καταπτώσεως καὶ τοῦ ἐν γένει μάρασμοῦ τοῦ τόπου—ἡ πάντοτε δηλ. ἐθνοκτόνος συμπεριφορὰ αὐτῶν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ.

Λοιπὸν τί πρέπει νὰ πράξωμεν πρὸς θεραπείαν θὰ μὲ εἴπητε ;

Μ' ἐρωτᾶτε, ἀφοῦ σὰς ὑπέδειξα τοὺς αἰτίους καὶ ἐν τούτοις ἐναλλάξ καὶ διαρκῶς διοικούντας, ἀγτί νὰ πεισθῇτε, ὅτι εἶνε ἐγκλημα πλεόν ἢ διὰ τῆς ψήφου ὑμῶν

ὑποστηρίξεις τῶν κακομαθημένων τούτων—ἀνατρεφόντων δυστυχῶς οὕτω καὶ ἄλλους—ἐνῶ βλέπετε μάλιστα καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι, πάντοτε τὴν πίπτουσαν ἀμαρτωλὸν κυβέρνησιν νὰ διαδέχωνται οἱ ἐναλλὰξ προσποιηθέντες τὸν μέγαν πατριώτην ἐκτὸς τῆς ἐξουσίας καὶ κάμνοντες χεῖρωνα τῶν προκατόχων των καταλαμβάνοντες αὐτήν;—ἢ μᾶλλον ὅτι εἶνε καθαρὰ δολοφονία τῆς πατρίδος ἢ μὴ ἀπόκρουσις τῶν ἀσυνειδήτων τούτων καὶ ἡ ἐκ μέρους ὑμῶν ἐπιμονὴ εἰς τὴν ὀλεθρίαν τῆς ἡμέρας μέθοδον;

Ἄλλὰ πῶς—ἀφοῦ τὸ πᾶν, ἐκτὸς τῶν ἐχόντων τὸ μονοπώλιον, ὡς λέγετε, τῆς διοικήσεως, εἶνε νέκρωσις, ἀφοῦ δὲν βλέπομεν ἀλλαχόθι φῶς—θὰ μ' ἐρωτήσητε βεβαίως, δυνάμεθα νὰ ἀπαλλαγῶμεν τούτων; Ποῦ εἶνε ἐπὶ τέλους, θὰ μὲ εἴπητε, οἱ ἄλλοι σωτῆρες, ἀφοῦ οἱ ἐπὶ τῆς σκηνῆς φαίνονται εἰς σὲ ἅπαντες κακοὶ καὶ οἱ εὐφυλόγοι, κλείοντες μεταξὺ των τοὺς ὀφθαλμούς, ἵσως προσθέσητε μετ' εἰρωνείας:

Φαίνεται, Φαλῆζ, θὰ ἔχῃς σὺ ἄλλους πολιτικούς εἰς κουτίον κλεισμένους. Ἄς ἴδωμεν τὰ ἐμπορεύματά σου λοιπὸν, τοὺς ἰδικούς σου Καβούρ, Βίσμαρκ καὶ Γαμβέτας Ἑλλήνας.

Πῶς ἀστεῖοι; Ποῦ εἶνε οἱ ἰδικοί μου ἐρωτᾶτε; Μεταξὺ σας, βεβαιώητε, φίλοι μου.

Καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀποκαλύψεως τῶν ἀρμοδίων τούτων διδάσκει σήμερον ἡ παρούσα σωσίσις πολιτικῆ συνταγῆς, ἣν παρακαλῶ εὐμενῶς καὶ μετὰ προσοχῆς ν' ἀναγνώσῃτε καὶ ἀφοῦ τὴν μελετήσητε καλῶς, εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ τὴν ἐγκρίνητε καὶ ἐὰν τὴν ἐφαρμόσητε ἀπαρεγκλίτως, βεβαίως θὰ σωθῶμεν, διότι δι' αὐτῆς καὶ μόνης, θετομένης εἰς ἐνέργειαν, ἀνακαλύπτονται εἰς τὰ ἔθνη οἱ ἀρμόδιοι ἄνθρωποι, οἱ σωτῆρες, οἵτινες νεκραναστῶν, εὐτυχοῦν καὶ δοξάζουν τοὺς τόπους.

II

Εἰς προσοχὴν λοιπὸν, διότι ἔσομαι ἐκ τῆς πληξέως καὶ ἰδιότροπος συγχρόνως περὶ τὴν ἔκφρασιν.

Ἀντιπρόσωπε! Βαδίζεις εἰς πεπλανημένην ὁδὸν, ὑπακούων τυφλῶς φατριάρχας ἀρχομανεῖς καὶ βλάπτεις οὐσιωδῶς τὴν πατρίδα. Ἐὰν λοιπὸν ἐπιθυμῇς, ὡς εἶμαι βεβαίωτος, νὰ κατασταθῇς ἀληθὴς καὶ πιστὸς αὐτῆς ὑπέρτης,—σήμερον μάλιστα, ὅτε οὐχὶ μόνον σκότος βαθεῖ βασιλεύει εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀτυχὴς αὕτη, πλανηθεῖσα ἐκ ξένων εἰσηγήσεων ἐπίσης εἰς τὴν ὁδὸν τῆς, ὁδοπορεῖ ἐν πλήρει ἀμηχανίᾳ καὶ εἰς τὸ ἄδηλον—ἐὰν ἐπιθυμῇς λέγω, νὰ τὴν σώσῃς ἐκ τοῦ βαράθρου, ἄλλαξον μέθοδον.

Συμπεριφέρθητι ἀπέναντι τῶν ζητούντων καλὰ καὶ σώφει νὰ διοικήσῃς τὴν ἀτυχῇ ὡς τὸν στρατιωτικὸν σκοπὸν ἀπέναντι τοῦ νυκτερινοῦ διαβότου. Καὶ ὅπως ὁ νυκτοφύλαξ οὗτος—ἀκούων ἀπάντησιν εἰς τὸ «τίς εἶ;» ὅπερ ἀποτείνει εἰς τὸν διερχόμενον, ὅστις ἐν τούτοις δυνατὸν νὰ ᾔνῃ καὶ ὁ χεῖριστος, «καλὸς» —ἀνταπαντᾷ «καλὸς διάβαινε,» οὕτω καὶ σὺ, ἀπάντησον εἰς πάντα λέγοντά σοι: εἶμαι καλὸς γὰρ διοικήσω τὴν Ἑλλάδα—καλὲ καὶ μυριανθούση μου διάβαινε· ἤτοι ἄφισον νὰ διαβῶσιν οἱ ποθοῦντες τὴν ἐξουσίαν καὶ καταλάβωσιν αὐτήν, ἀλλ' ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου διὰ παντὸς ἀπὸ ἐκείνου, ὅστις ἐφάνη ἀσυνειδήτος, ἄθλιος καὶ σὲ ἠπάτησε.

Σήμερον π. χ. σὲ διοικοῦσιν οἱ ὑποσχεθέντες σοι τὴν

τιμωρίαν ἐγκληματιῶν, τὴν ἐθνικὴν ἀναζωὴν, τὴν ἐξασφάλισιν τῆς χώρας, τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐθνικῆς ὑπολήψεως καὶ τὴν ἐν γένει προετοιμασίαν καὶ στρατιωτικὴν τοῦ τόπου ἐκπαίδευσιν—σὲ διοικοῦσι, δηλ. οἱ εἰπόντες σοι μὲ ἄλλας λέξεις: ἡμεῖς εἴμεθα οἱ καλοὶ νὰ διοικήσωμεν τὴν Ἑλλάδα. Σὺ λοιπὸν, δίκην σκοποῦ, ἀναφώνησον: καλῶς ἤλθετε πατριῶται· ἀλλὰ συγχρόνως ἀκολουθήσον, ἀτασάχως, καὶ συμφώνως μὲ τὸ καθήκόν σου, μετὰ προσοχῆς τὴν διοίκησιν των.

Καὶ ἐὰν μὲν βαδίσωσι καλῶς, νὰ συγχάρῃς τὴν πατρίδα καὶ τοὺς χειροκροτήσης. Ἄλλ' ἐὰν τοὺς ἀποκρούσῃ ἡ συνειδήσις σου, ἐὰν αἱ ὑποσχέσεις των ἀποδειχθῶσιν, ὡς τῶν μέχρι προκατόχων των, πτερόεντες λόγοι καὶ ἡ διοίκησις των περιορισθῇ εἰς τὸ σύνθημα—διορίζω, παῦα, μεταθέτω, σπαταλῶ καὶ φατριάζω—ἢ εἰς κούφους ἐπιδείξεις καὶ ἀνοησίας, θὰ ἦσαι, συμπολίτα ἀντιπρόσωπε, λίαν μεμπτέος, ἀνάξιος τῆς θέσεώς σου, ὅταν ἄνριον οὐτοὶ ἔνεκα αἰφνης ἀθετήσεως τῶν πανδήμων ὑποσχέσεων των κρημνισθῶσι τῆς ἐξουσίας καὶ ἀρχίσωσι κατὰ τὸν συρμὸν νὰ κάμνωσι τὸν φιλελεύθερον, ἂν σὺ πάλιν ἐκ νέου ὑπὲρ αὐτῶν φωνάξῃς καὶ τοὺς ὑποστηρίξῃς.

Ναί! Ἐγκατάλειψον εἰς τὴν τύχην του τὸν ἔνεκα κακῆς διοικήσεως ἢ διαγωγῆς διὰ κραυγῆς πεσόντα. Τότε μόνον δίδεις μάθημα συναισθησεὶς εἰς τὸν ἀνερχόμενον. Τότε μόνον θὰ διαβῇ ὁ Μεσσίας, ὁ ἀρμόδιος, ὁ σωτῆρ.

Ἄλλως, φίλε μου, ἀποφαινόμενος ὡς ἀπὸ τρίποδος πάντοτε, ὅτι δὲν ἔχομεν ἑτέρους πολιτικούς πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ οὕτω, ἀναπαύων τὴν συνειδήσιν σου, στρέφῃσαι διαρκῶς περὶ τὸν αὐτὸν κύκλον ἀνθρώπων, οἵτινες μᾶς ὠδήγησαν ἐν τούτοις πάντοτε εἰς τὴν κακοδαιμονίαν, τὴν κατὰπτωσιν καὶ ἐπὶ τέλους εἰς τὸν ἐξευτελισμὸν, ὁμοιάζεις τὸν ἔχοντα κάλυμμα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς ἵππου τοῦ ὑδρομύλου, πᾶσχεις ἀπὸ καταρράκτην τῶν ὀφθαλμῶν καὶ σὺ εἶσαι μᾶλλον ὁ ἐνοχος, ὑποστηρίζων τοὺς πατριώτας ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει καὶ διαδόλους ἐν τῇ ἐξουσίᾳ.

III

Ἄλλ' ἵσως μ' εἴπῃ τις δισταζὼν ἔτι ὅτι προτιμᾷ ν' ἀκολουθῇ τυφλῶς τέλος πάντων τοὺς ἐπὶ τῆς σκηνῆς πολιτικούς ἀντὶ τοῦ ἀδήλου, διότι δὲν ἔχομεν ποῦ νὰ καταφύγωμεν εὐθὺς καὶ θὰ χαθῇ τὸ ἔθνος. Ἄλλ' ἄς μάθῃ ὅτι τὰ ἔθνη δὲν χάνονται καὶ χολέρα ἂν συμπαράσῃ ὅλους τοὺς πολιτικούς των.

Κυττάξατε τὴν δεσποτικὴν Τουρκίαν. Ἐνῶ χθὲς εὐρίσκετο εἰς κίνδυνον ἐψαλλίδισεν ἓνα Σουλτάνον, ἐξεθρόνισεν ἕτερον, ἐξώρισεν τὸν μεγαλοφυῆ Μιδατ, ἔθεσεν ὑπόδικον τὸν ἱκανὸν στρατηγὸν Κερίμ καὶ ἐν τούτοις δὲν ἔλειψαν ἄνθρωποι νὰ τὴν κυβερνήσωσι καὶ πολιτικῶς καὶ στρατιωτικῶς καὶ τὸ περιέργον ἄγνωστοι οἱ πλεῖστοι τούτων μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Καὶ ἐὰν δὲν ἔληγεν ἡ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὠρισμένη προθεσμία νὰ διοικῇ ἡ μέτοικος αὕτη τὴν Ἀνατολήν, ἐκ νέου θὰ ἐγίνετο «Μεγάλη Πύλη» ἐνώπιον τῆς ὁποίας θὰ ἔκλινον πάλιν πάντες γόνυ, ἐκτὸς τῶν θεοανθρώπων γονέων μας, τῶν ὁποίων, ἀληθῶς θεοανθρώπων, γονέων—συγχωρήσατε τὸν ἐκφεύγοντα στεναγμὸν—τέκνα εἴμεθα ἡμεῖς τὰ ζωντόβολα, ἅτινα ὁ Θεὸς ἄς φωτίσῃ πλέον, καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ πατέρες, ἄς ἄρῃσι τὴν ἄρὰν ἣν μᾶς ἔδωκαν, διότι κατηντήσαμεν τὴν Ἑλλάδα των τοιαύτην.

Κυττάξετε τὴν δημοκρατικὴν Γαλλίαν. Χθὲς καὶ αὕτη ἀκόμη, ἂν καὶ ἐπολέμει μετὰ τοὺς Γερμανοὺς καὶ ἐκινδύνευεν, ἐδίδωκεν ἐν τούτοις τὸν δολοφόνον τῆς Κρήτης Ναπολέοντα Γ', οἱ ἐπιτήδειοι ἔλεγον πρὸ τοῦ συμβάντος, ὅτι θὰ χαθῇ ἡ Γαλλία ἂν γείνη ἐκθρόνισις. Κατεδίκασε τὸν στρατοφίλῃ Βαζαίν, ὅστις τὴν εἶχε δοξάσει τοσάκις καὶ εἰς τὸ Ἀλγέριον συμμαθεῖξε εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ μεγάλου Ἀβδὲλ-Καδέρ. Καὶ ἐν τούτοις ἅμα τῇ ἐκλείψει αὐτῶν ἀνεφάνη ὁ Θιέρσος, ὅστις κατέστρεψε τὴν ἀναρχίαν καὶ ἡ Γαλλία ἠνθίσεν ἐκ νέου. Αἰφνης ἡ ἀδελφὴ τῆς Ἀναρχίας, Ἀφωσίωσις, διὰ τοῦ Μακ-Μαδῶνος τὴν κεφαλὴν ὕψωσεν, ὁ δὲ Θιέρσος εἶχεν ἀποθάνει, ἀλλ' ἐφύτρωσεν εὐθύς ὁ ἀγνωστος Γρεβύ, ὑποχωρήσαντος τοῦ μεγάλου ἐργάτου Γαμβέττα, καὶ ἡ ἐθνικὴ πρόοδος ἐκ νέου ἐνίκησεν.

Ἀναγνώσατε τὴν ἱστορίαν τῆς συνταγματικῆς Ἀγγλίας ἐπὶ Κρόμβελ κυρίως, ὅστις ἀπηλπισμένος, ἀγνωστος, ἀπορος ἡτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὅπως ζῆσῃ, καὶ ἐπέβη μάλιστα τοῦ πλοίου ἀποπλεύσαντος, ὅτε τρικυμία φοβερά, — διότι ὁ Θεὸς εἶχεν ὀρίσει ἄλλως, — ἐπανήγαγε τὸ πλοῖον εἰς τὸν λιμένα καὶ ὁ Κρόμβελ ἐξῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, ἀφ' ἧς εἶχεν ἀπέλθῃ. . . ἐξῆλθε διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν ἐκρήξιν τοῦ τότε ἐμφυλίου πολέμου, νὰ τρέξῃ νὰ ἀναμιχθῇ εἰς αὐτόν, καὶ διαδραματίσῃ περικλεῆς πρόσωπον. Ἀναγνώσατε ἀληθῶς τὴν ἱστορίαν ταύτην, διὰ νὰ διδαχθῇτε καὶ ἀναγνωρίσητε, ὅτι τὰ ἔθνη ὁλοιάζουν τὴν ἐλαίαν, ἥτις ἀναπτύσσεται, κλαδευομένων τῶν ἀχρήστων κορυφῶν της, ἄλλως καθίσταται ἀκαρπός καὶ ξηραίνεται, διὰ νὰ πεισθῇτε, ὅτι τὰ ἔθνη ποτὲ δὲν χάνονται ἂν στέλλουν καθ' ἐκάστην τοὺς ἡγέτας των εἰς τὸν διάβολον, ὅταν μάλιστα εἶναι σὰν τοὺς ἰδικούς μας. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς μάλιστα τοῦ ἀρχικλαδευτοῦ Κρόμβελ καθιερώθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ πρόοδος, φυτευθεῖσα ἀπὸ τὸν βασιλέα Ἑρρίκον ΙΧ τὸν συντρίψαντα τὰ εἰδῶλα τῆς παπυσσύνης.

Ἀναπολήσατε τέλος τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν τῶν Ἀθηναίων καὶ τῆς Σπάρτης καὶ θὰ ἴδῃτε, ὅτι μόλις μία ὑπεροχὴ ἐπιπτε καὶ πάραυτα ἀνεφαίνετο ἑτέρα πλέον ἐπιδέξιος.

Τώρα, μετὰ τόσα παραδείγματα, σὰς ἐρωτῶ: — Εἶναι δυνατόν ἡ σημερινὴ Ἑλλὰς νὰ κάμῃ ἐξαιρέσιν τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος τῶν λαῶν; Ὁχι μ' ἀπαντήσατε. Πῶς λοιπὸν ἀποφαινέσθε ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει ἀνθρώπους καὶ ὑποστηρίζετε, ὅτι πρέπει νὰ περιστρεφόμεθα πάντοτε πέριξ τῶν ἰδίων, ἔστω καὶ ἂν ἐπιμένωσιν εἰς τὴν αὐτὴν βλαβερὰν ὁδόν, ἔστω καὶ ἂν ἐξακολουθοῦσι σφαλλόντες;

Ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀνθρώπους, ἀλλὰ τοὺς σκεπάζει ἡ πρόληψις. Ἀφαιρέσατε τὴν πλάνην ταύτην, περιφρονήσατε πάντα φανέντα ἀσυνεπῆ, ὥστε νὰ γεννηθῇ πάλιν — διότι ἡ εὐγενὴς πάλιν καὶ οὐχὶ ἡ στροφή περὶ τὰ αὐτὰ πρόσωπα ὑφ' ὃ τὸ φρόνημα, ἀναπτύσσει τὴν ἀμιλλαν καὶ γεννᾷ τοὺς ἀνθρώπους, — καὶ αὕτη εἶναι ἡ μόνη διέξοδος ἐκ τοῦ λαθυρίνου, εἰς ὃν ἐρρίφθημεν ἀπὸ τοῦ 1847, ἀφ' ἧς ἤρχισε νὰ εἰσάγῃται ἐπιτήδειος μέθοδος, ἥτις μᾶς διοικεῖ ἔκτοτε διὰ τῆς διαφθορᾶς, ἀπάτης, ἀγυρτείας καὶ ταπεινώσεων.

Ἐτελείωσα, πλὴν! Ὁχι, διότι ἀναπόφευκτα καὶ τ' ἀκόλουθα πρὸς συμπληρώσιν.

Συμπατριῶται βουλευταὶ — σεῖς κυρίως οἱ ἐκτὸς τῆς πρωτεύουσας οἰκοῦντες, οἱ βλέποντες ἐγγύτερον τὰ δεινὰ

καὶ τὰς πίσεις, ἃς ὑφίσταται ὁ λαὸς τῶν ἐπαρχιῶν, οἱ γνωρίζοντες κάλλιον τὰς ἀνάγκας αὐτῶν. δι' ἃς ἐν τούτοις δίδεται ἀσπλάγχχνως οὐδεμία προσοχὴ παρὰ τῶν ἐδῶ, μ' ὅλα τὰ καθ' ἐκάστην παράπονά σας καὶ διαμαρτυρήσεις — ἀντιπρόσωποι κυρίως τῶν ἐπαρχιῶν, λέγω, ἀφήσατε, πρὸς Θεοῦ, τὰς μετὰ τῶν ἀντιπάλων σας θηριώδεις διαίρεσεις, τὰς ὁποίας ὑποδαυλίζει ἡ ἐδῶ σχολὴ τῶν ἐπιτηδείων, διὰ νὰ σὰς κρατῇ διαρκῶς ἐν ἀπογνώσει καὶ ἀμηχανίᾳ καὶ ἐξάπτουσα συγχρόνως τὰ πάθη σας νὰ σὰς χορεύῃ, χωρὶς νὰ φαίνεται, ὡς ἀκούδας οἱ Βούλγαροι, καὶ νὰ κάμνῃ δι' ὑμῶν ὅ,τι θέλει.

Ναί! δὲν ἀρνούμαι ὅτι ἔνεκα συγχρουομένων συμφερόντων φυσικῶς εἰσθε ἀντίπαλοι πολιτικοί, ὡς ἀντιφρονούντες μετὰξὺ σας, ἀλλὰ παύσατε, ἀδελφοί μου, νὰ ἦσθε καὶ προσωπικοὶ ἐχθροὶ ἔνεκα τούτου, διὰ νὰ λέγητε μετὰξὺ σας καλημέρα τὰς ἐορτὰς τοῦλάχιστον, ἀντὶ νὰ ἀγριοκυττάξεσθε, διὰ νὰ ἡσυχάσῃ τὸ ἡθικόν σας καὶ νὰ καθαρῇ ὁ ἐσκοτισμένος νοῦς σας, διὰ νὰ ἀναπνεύσητε καὶ σεῖς τέλος πάντων καὶ νὰ μὴ γίνεσθε ὄργανα τῆς ἐδῶ κακοβουλίας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καιρὸς νὰ χειραφετηθῇτε, δίδοντες νὰ ἐννοήσουν εἰς τοὺς θέλοντας νὰ σὰς πείσωσιν, ὅτι εἶναι χρισμένοι ἀνωθεν νὰ μᾶς διοικῶσι πάντοτε, ἔνεκα τῶν ὁποίων ἐν τούτοις ἐταπεινώθημεν, ἐξηυτελίσθημεν, ἐχάσαμεν καὶ αὐτὴν τοῦ προσώπου τὴν ἐκφρασιν, τὸ πᾶν οἱ ἀτυχεῖς σήμερον — δίδοντες νὰ ἐννοήσουν, λέγω, ἀντὶ νὰ γίνεσθε οὐραὶ των, εἰς τοὺς ἐδῶ ταχυδακτυλοουργοὺς τῆς ἡμέρας, ὅτι αἰσθάνεσθε τὴν ἀξίαν σας καὶ ὄντοτήτά σας, ὅτι ζῆτε.

Καὶ πρὸς ἀσφαλῆ πραγματοποίησιν τούτου καθιερώσατε ἀπὸ τοῦδε τὴν μεγάλῃν καὶ σωτηριώδῃ ἀκόλουθον ἀρχήν: πείστες καὶ φόβος, δηλαδὴ εἶπατε εἰς πάντα ἐμφανιζόμενον με ἀπαιτήσεις νὰ κυβερνήσῃ τὸ Κράτος: ἐξογώτατε, σὲ ἐκτιμῶμεν, ἐπειδὴ λέγεις, ὅτι εἶσαι καλὸς νὰ διοικήσῃς, σὲ πιστεύομεν καὶ σὲ ὑποστηρίζομεν μάλιστα νὰ ἀνέλθῃς, ἀλλὰ σκέφθητι ὅτι, ἂν μᾶς ἀπατήσῃς, θὰ σὲ συντρίψωμεν διὰ παντὸς καὶ δὲν θὰ ἴδῃς Θεοῦ πρόσωπον πλέον.

Ναί! οὕτω καὶ μόνον πράττοντες θὰ σώσητε καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ τὰς καταδίκους νὰ πληρώουν ὡς εἰλωτες ἐπαρχίας, καὶ θὰ εὐημερήσητε τὴν πατρίδα, διότι ὁ ἀνερχόμενος εἰς τὴν Κυβέρνησιν τότε θὰ ἐννοῇ, ὅτι εἰσθε ἀληθεῖς φρουροὶ τῆς πατρίδος, ὅτι δὲν παίζετε, ἐνῶ σήμερον οἱ ἀνερχόμενοι, δὲν τὸ βλέπετε, γελοῦν καὶ μὲ σὰς καὶ μὲ τὸ ἔθνος.

Εἶπον ὅ,τι ὤφειλον· καὶ εἴθε νὰ εὐρεθῇ ἡ ψυχὴ σας ἀνοικτὴ τὰς στιγμὰς τῆς ἀναγνώσεως, ὥστε πεισθῇτε περὶ τοῦ ὁρθοῦ της καὶ ἐνστερνισθῇτε τὴν ἰδέαν.

Χαίρετε.

Φαλῆς.

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΥ ΓΛΑΔΣΤΩΝΟΣ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ἐρανισθεῖσα καὶ μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ

ΥΠΟ Δ. Ν. ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΥ

Δὲν εἶναι ἐκ τῶν συνήθων γελοίων βιογραφιῶν τῶν μὴ διδασκουσῶν τίποτε.

Ἀπ' ἐναντίας εἶναι ἀντανάκλασις ὅλου τοῦ Γλαδστωνος καὶ ὡς πολιτικοῦ καὶ ὡς φιλολόγου καὶ ὡς μεταρρυθμιστοῦ. Διὰ τοὺς Ἕλληνας, ἀφοῦ εἶναι τόσοσιν προσφιλεῖς ὁ Γλαδστων, τὸ βιβλίον αὐτὸ πρέπει νὰ γίνῃ ἀνάρπαστον.

Ἀπαρτίζεται ἐκ 200 σελίδων, εἶναι ὥρατι ἐκτετυπωμένον. Καὶ τιμᾶται φράγκα 3.